Til Studieutvalget

Sak 3/15 – 1

Fra Studieseksjonen

Generelt om årsplan og årsrapport

Frem til 2013 har fakultetsstyret hvert år vedtatt årsplan for kommende år samt årsrapport for foregående år, etter at disse først har vært behandlet i SU og FU. Årsplanen er en oppfølging og konkretisering av fakultetets strategiplan. Årsplan for utdanning fungerer som et retningsgivende dokument for undervisningsdekanens og studieseksjonens arbeid, og er et redskap for å identifisere hvilke områder man skal prioritere å jobbe med i det kommende året. Underveis i året avgis en løypemelding til SU og fakultetsstyret der det gjøres rede for hvor langt man er kommet i å gjennomføre planene for inneværende år. Ved årets slutt (første styremøte i det nye året, med forutgående behandling i SU) avgis en årsrapport til fakultetsstyret der det gjøres rede for hvilke av planene som ble fullført og eventuelt hvilke planer som ikke ble fullført og i så fall hvorfor ikke.

Årsplan for 2014 ble behandlet av SU 21.1.14, og vedtatt av fakultetsstyret 4.2.14. [1]
Løypemelding for årsplan 2014 ble lagt frem for SU 14.10.14[2].

I tillegg til årsplan og årsrapport som er interne arbeidsdokument ved fakultetet, er fakultetet hvert år pålagt å avgi forsknings-, forskerutdannings-, og utdanningsmelding til UiB sentralt der det rapporteres om oppnådde resultater i året som har gått og prioritering av tiltak i året som kommer, etter bestemte parametere UiB har fastsatt. Disse meldingene skal avgis innen 1. april og utkast til utdanningsmelding vil bli fremlagt for SU, og deretter fakultetsstyret, i mars. I tillegg er UiB hvert semester pålagt å rapportere student- og studiedata samt forskerutdanningsdata til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).[3]

For å rasjonalisere arbeidet og minske antallet planer og rapporter, vil fakultetet fra og med 2015 utforme årsplan og utdanningsmelding i sammenheng. Prioritering av tiltak som skal gjennomføres i 2015 vil også ses i sammenheng med budsjettsaken som legges frem for styret i februar. Det legges derfor ikke frem utkast til årsplan for 2015 nå.

Årsrapport for utdanning 2014 følger imidlertid tidligere års praksis og legges frem for SU og deretter styret, nå. Fra og med 2016 vil det rapporteres om oppnådde resultat for 2015 i forbindelse med fremleggelse av forsknings-, forskerutdannings-, og utdanningsmeldingen vi leverer til UiB sentralt.

---

[1] Årsplanen i sin helhet kan leses her: http://www.uib.no/jur/73353/%c3%a5rsplan-2014#

[2] Løypemelding behandlet av SU 14.10.14, sak 65/14-1: http://www.uib.no/jur/50274/innkallinger-og-protokoller-2014

[3] Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) samler statistikk for utdanningssektoren på oppdrag fra Utdannings- og forskningsdepartementet. DBH inneholder data om studenter, utdanning, forskning, personale, museum, areal, økonomi og selskapsdata. http://dbh.nsd.uib.no/index.action

Utkast til årsrapport for 2014:

ÅRSRAPPORT: ÅRSPLAN FOR UTDANNING 2014

Det juridiske fakultetets overordnete og langsiktige mål for utdanningsvirksomheten er i følge strategiplanen (2011-2015)[4] å:

> *«(…) videreutvikle sitt studieprogram faglig, pedagogisk og administrativt med sikte på å gi utdanningsvirksomheten en klar forskningsbasert profil, et bevisst fokus på forholdet mellom det nasjonale og det internasjonale, og studiekvalitet på internasjonalt høyt nivå».*

Årsplanen for utdanning er en konkretisering av enkelte tiltak vi skal prioritere i vårt arbeid med å realisere fakultetets utdanningsstrategi.

Her følger rapport over gjennomføringen av tiltakene i årsplanen for 2014.

1. UTREDNING AV MULIG OMLEGGING TIL NY STUDIEMODELL

Fra årsplanen:
Utredningen «Behovet for juridisk utdanning og kompetanse frem mot 2025» ble avgitt til Kunnskapsdepartementet 25. februar 2013. Arbeidsgruppen som sto for utredningen ble ledet av fakultetets dekan, Asbjørn Strandbakken[5].

Utredningen diskuterer hvordan den juridiske utdanningen i Norge bør utformes for å kunne møte samfunnets behov for juridisk kompetanse. Et av hovedpoengene i utredningen er om den integrerte masterutdanningen vi har i dag bør deles i en treårig bachelor og en toårig master. Spesielt med tanke på at det allerede finnes flere bachelorgrader i jus/rettsvitenskap.

I fakultetsstyremøte i desember 2013 ble det vedtatt at fakultetet skal starte en utredningsprosess for potensiell deling av dagens femårige mastergrad i en treårig bachelorgrad og en toårig mastergrad. Fakultetsstyret vil få seg forelagt utkast til mandat for det videre arbeidet i begynnelsen av 2014.

Fakultetet avholdt i januar 2014 studieseminar som videreførte diskusjonen om mulig omlegging av studieordningen ved fakultetet

Mulig oppstartstidspunkt for ev. ny studiemodell vil tidligst være høsten 2016.

Rapport:
Fakultetet avholdt i januar 2014 studieseminar som videreførte diskusjonen om mulig omlegging av studieordningen ved fakultetet

I sitt møte den 4. februar 2014 oppnevnte fakultetsstyret studieordningskomite og vedtok mandat for utredning av potensiell deling av dagens femårige mastergrad i en treårig bachelorgrad og en toårig mastergrad.[2]

I mai orienterte komiteen dekanatet om at organisasjons- og arbeidsform er noe annerledes enn det som var skissert i grunnlaget for fakultetsstyrets vedtak; en komite med 10 medlemmer innebærer en annen prosess enn en mindre prosjektgruppe.

Komiteen har hatt 13 møter og avholdt to allmøter i tillegg til ett spesifikt studentmøte, og ventes å legge fram sin delinnstilling 1 i begynnelsen av 2015.

---

[4] http://www.uib.no/jur/22517/strategiplan-det-juridiske-fakultet-2011-2015
[5] http://www.jus.uio.no/for-ansatte/aktuelt/aktuelle-saker/2013/juristutredningen.html
[2] http://www.uib.no/jur/62628/utredning-av-ny-studieordning-2014%e2%80%932016

2. DIGITALISERING

Fra årsplanen:
I løpet av de siste to årene har digital undervisning i form av podcast av forelesninger, opptak av faglige diskusjoner og opprettelse av kurs-blogger blitt prøvd ut på de fleste emner i det integrerte masterprogrammet i rettsvitenskap. Dette arbeidet vil fortsette, samtidig som vi prøver ut nye medier og format. Fakultetet har investert i teknisk utstyr som vil gi god opptaks kvalitet, og muliggjøre videreutvikling av den digitale satsningen.

Digitaliseringen åpner for at undervisere kan se og vurdere hverandres undervisning og vise progresjon og sammenheng i kursene. Det kan også gjøre det enklere å dele undervisnings- og forskningsoppgavene tilknyttet det enkelte fagfelt og kurs.

Fakultetet vil i større grad gjøre opptak av aktiviteter som kan være faglig relevant og/eller viktig i å opparbeide et arkiv for fakultetet eller som kan nyttes i informasjonsarbeid. Det kan dreie seg om opptak av presentasjoner, seminarer, disputaser, intervjuer og faglige samtaler som ikke nødvendigvis er spesielt tilknyttet et enkelt kurs.

For å forankre satsningen i ledelsen ved fakultetet, har styret oppnevnt Knut Martin Tande[6] som visedekan for digitalisering i desember 2013. Det innebærer at vår satsning på digitalisering som bidrag til å øke studiekvaliteten i enda større grad blir synliggjort.

Fakultetet skal i løpet av 2014 utarbeide en helhetlig plan for opplæring og støtte for ansatte, og etablere planer for videre oppfølging både administrativt, faglig og pedagogisk.

Rapport:
Fakultetet tilbyr filmopptak (podcast) av alle forelesninger på emner på 1. – 4. studieår. Opptakene er nå kvalitetsmessig bedre enn tidligere. Filmopptakene legges ut på en egen emneblogg[7], som kun er tilgjengelig for studenter som tar emnet.

Høsten 2014 har også forelesningene på to spesialemner blitt filmet og lagt ut til studentene. Det er mulig å dele opp filmmaterialet, og å gjenbruke det senere. Ett kurs har benyttet denne muligheten høsten 2014. Ca. en tredjedel av de kursansvarlige på 1. – 4. studieår benytter også Edublogs som plattform for interaktivitet med studentene der de svarer på faglige spørsmål gjennom kurset.

Arbeidet med å filme andre faglige aktiviteter og arrangement er i gang, og det planlegges også fremtidige prosjekter. Fakultetet har i 2014 arbeidet med to større prosjekter; det ene er professor Jørn Øyrehagen Sunde sitt Landslovsprosjekt i samarbeid med Nasjonalbiblioteket, og det andre er en serie intervjuer med professor Jan Fridthjof Bernt. Tanken er at materialet fra disse to prosjektene kan benyttes både som forskningsformidling og i undervisningssammenheng. I tillegg er det gjort opptak fra diverse forskningsseminarer og foredrag.

2014 har først og fremst blitt benyttet til utprøving av nytt utstyr, testing av nye typer opptak ved fakultetet og eksternt og kvalitetsheving av eksisterende opptaksformer. Fra 1. september 2014 har fakultetsledelsen plassert det administrative ansvaret for digitaliseringsprosjektet i studieseksjonen samt at det er utpekt en egen administrativ koordinator som samarbeider med dekan for digitalisering. Det er nå flere ansatte involvert i opptaksarbeidet og arbeidet med å få prosjektet over i en driftsfase og større forankring i organisasjonen er startet. Fakultetet har også knyttet til seg to tekniske produksjonsmedarbeidere.

Arbeidet med å utarbeide opplæringsplaner og videre oppfølging vil fortsette i 2015.

3. ANDRE KVALITETSTILTAK

[6] http://www.uib.no/personer/Knut.Tande
[7] http://edublogs.org/

3.1 UNDERVISNINGSRESSURSER

Fra årsplanen:
Fakultetet har til i dag ført et nitid undervisningsregnskap, og alle ansatte innrapporterer undervisning og andre plikter hvert år. Dette er en konsekvens av at vi har knappe undervisningsressurser i forhold til den studieordningen vi har i dag.

Etter hvert som fakultetet gledelig nok vokser, ønsker vi å etablere enda mer profesjonelle systemer som ivaretar oversikten over og en hensiktsmessig planlegging av ressursene. Vi vil i løpet av 2014 utarbeide en kravspesifikasjon og utrede en mulig løsning.

Rapport:

Undervisningsregnskap

Det har i 2014 ikke blitt utarbeidet kravspesifikasjon på eventuelt nytt system for registrering av undervisning. Skjemaet for undervisningsregnskap har imidlertid gjennomgått en revisjon, og er i dag et bedre verktøy i rapporteringen enn tidligere.

I 2014 har de vitenskapelig ansattes undervisningsønsker/-planer for de to neste årene blitt viet større oppmerksomhet i rapporteringsprosessen enn tidligere år. I rapporteringsdokumentet kan den enkelte underviser notere hva han/hun ser for seg av undervisning de to påfølgende årene. Tanken er at ledelsen skal få en samlet oversikt på basis av disse egenrapporteringene, som kan dras nytte av i undervisningsplanleggingen. Undervisningsregnskapet vil dermed i fortsettelsen potensielt kunne brukes mer aktivt enn tidligere som grunnlag for planleggingen av undervisningen.

Arbeidet med registrering av rapportert og planlagt undervisning er administrativt forankret i Forsknings- og stabsseksjonen.

Gjennomgang av alle kurs

Kursgjennomgangen er et felles prosjekt mellom kursansvarlig, visedekan for undervisning, studiesjef, gruppeleder for studieadministrasjon og den aktuelle studieårsansvarlige.

Status pr. 9.1.15.
Første ledd av gjennomgangen av samtlige kurs på de fire første studieårene – altså de emnespesifikke møtene – nærmer seg ferdigstilt. Visedekan for undervisning har definert formålet slik:

> *«Føremålet med kursgjennomgangen er å kartlegge dei sterke sidene til kurset, og å identifisere moglege endringsbehov. Ei felles forståing av kursets muligheter og utfordringar vil bidra til at kurset kan planleggast og gjennomførast på ein betre måte.*
>
> *Kursgjennomgangen fell dessutan saman med at eg nyleg har teke til som visedekan for undervisning. Eg ser på desse møta som eit godt høve til å få meir inngåande kjennskap til den samla kursportefølje til fakultetet, og til å etablere ein tettare dialog med dei kursansvarlege.»*

De første møtene ble avholdt i november 2014, og mens det siste avholdes 15. januar 2015.

Tema i møtene
Møtene har gitt interessante og nyttige innblikk i hvert enkelt kurs både faglig, pedagogisk og administrativt. I møtene har man hatt en fri og åpen dialog, og alle parter har hatt gode muligheter til å komme med innspill, ønsker og synspunkt. Dagsorden for møtene har inkludert:

- Kursets struktur, oppbygning og tidsrammer
- Eventuelle utfordringer knyttet til eksamensavvikling og sensorer

- Undervisningsressurser
- Undervisningsmateriell
    - Digitale læringsverktøy, Edublogs
    - Bruk av internasjonale rettskilder

Veien videre

Det er skrevet referater for samtlige møter og disse vil i første omgang bli gjennomgått av visedekan for undervisning, studiesjef og gruppeleder for studieadministrasjon, og det skal utarbeides et oppsummeringsdokument. Arbeidet vil bli videre fulgt opp i 2015.

3.2 ARBEIDSGRUPPELEDERE

Fra årsplanen:

Fakultetet vil fortsette å videreutvikle og ivareta de styrkene som ligger i ordningen med viderekomne studenter som del av vår lærerstab.

Vi fortsetter å forbedre opplærings- og oppfølgingsprogrammet for arbeidsgruppelederne slik at det kan gi faglig påfyll, informasjon om mulig forskerkarriere ved fakultetet og et inkluderende arbeidsmiljø.

Arbeidsgruppelederne har frem til nå vurdert egen rolle og arbeid, men de har ikke fått noen formell tilbakemelding fra sine studenter, utover «samtaletimene». Studieseksjonen har utarbeidet et evalueringsopplegg for arbeidsgruppelederne og samtlige vil bli evaluert i løpet av vårsemesteret.

Rapport:

Til studieåret 2014/2015 ble det rekruttert både arbeidsgruppeledere og studenter til arbeidsgrupper med nynorsk som arbeidsspråk. Det er opprettet to nynorsk-grupper på 1. studieår og en på 2. studieår. Formålet med gruppene er å legge til rette for at studenter som skriver nynorsk når de begynner på studiet, kan og vil fortsette med dette gjennom studieløpet.

Av forbedringer i opplærings- og oppfølgingsprogrammet for arbeidsgruppelederne kan det nevnes at det i februar 2014 ble gjennomført en større evaluering av arbeidsgruppene og arbeidsgruppeledernes arbeid blant studentene på 1. og 2. studieår. Formålet med evalueringen var todelt: Arbeidsgruppelederne skulle få tilbakemelding på arbeidet sitt, og fakultetet skulle få informasjon om studentenes utbytte av undervisningsopplegget på fakultetet – inkludert selve samlingene, arbeidsgruppeleders rolle og arbeidsgruppeoppgaver. Arbeidsgruppelederne ble invitert til en samling med gjennomgang av de generelle funnene i undersøkelsen i tillegg til at de fikk utdelt en rapport med resultatet fra sin gruppe. En spørreundersøkelse gjennomført blant arbeidsgruppelederne i etterkant viste at de fleste arbeidsgruppelederne hadde stort utbytte av rapporten med resultatet fra sin arbeidsgruppe.[8] Ettersom arbeidsgruppelederne har nytte av å få tilbakemelding på arbeidet sitt på denne måten, vil spørreundersøkelsen som gjelder arbeidsgruppelederne fra nå bli gjennomført årlig.

I juni ble det arrangert avslutningslunsj for arbeidsgruppelederne fra studieåret 2013/2014, og opplæring av nye arbeidsgruppeledere for studieåret 2014/2015 ble gjennomført i uke 33, og fortsatte i desember med en med en workshop om gruppedynamikk ved Tone Bergan, psykologspesialist og spesialrådgiver ved personal- og organisasjonsavdelingen.[9] I slutten av november ble det holdt julemarkering for arbeidsgruppelederne der også flere av de kursansvarlige deltok, i tillegg til representanter for fakultetsledelsen. Arrangement der arbeidsgruppeledere og fast ansatte møtes er også ment som et rekrutteringstiltak gjennom at de fast ansatte snakker om fakultetet som arbeidsplass og dermed kan friste noen av de dyktige arbeidsgruppelederne til å vurdere en fremtidig karriere ved fakultetet.

---

[8] Rapport om evalueringen: http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/innkalling-su-juni2014.pdf

[9] Arbeidsgruppeledere for 2. studieår har denne workshopen i uke 33, mens for arbeidsgruppeledere på 1. studieår holdes den i desember etter at arbeidsgruppene i JUS111 Forvaltningsrett 1 har startet opp.

I midten av januar 2015 ble alle arbeidsgruppelederne invitert til en frokostsamling med informasjon om fakultetet som arbeidsplass. Prodekan for forskning, ansvarlig for phd-programmet i rettsvitenskap og professor Linda Grøning bidro med innlegg om hverdagen som forsker på fakultetet og informasjon om phd-programmet. Arrangementet holdes for å inspirere arbeidsgruppelederne, som alle er svært dyktige studenter, til å vurdere en fremtidig akademisk karriere. Ca 25 studenter møtte.

3.3 MASTEROPPGAVER

Fra årsplanen:
Fakultetet har vedtatt endringer i strukturen for masteroppgaven i styremøte i desember 2013. Det innebærer en styrking av den faglige oppfølgingen av studenter som skal skrive masteroppgave, ved bl.a. innlevering av prosjektskisse og egne fagansvarlige som er ansvarlige for tildeling av veiledere og generell oppfølging av studentene i arbeidet med å finne en problemstilling til oppgaven. Ny ordning implementeres delvis fra våren 2014 og for fullt fra høstsemesteret 2014.

De juridiske fakultetene i Tromsø, Oslo og Bergen har utarbeidet et notat med forslag til felles utforming av læringsmål, karakterbruk, veiledning og sensur for masteroppgaver. Notatet skal behandles av nasjonalt fakultetsmøte for juridiske fag i 2014.

Rapport:
Fakultetet vedtok endringer i undervisningsstrukturen for masteroppgave i desember 2013. Hovedformålet med endringene er å styrke den faglige oppfølgingen av studentene ved at fagansvarlige gir veiledning om valg av problemstilling både i fagmøter og i en egen emnebank. Studentene skal levere en prosjektskisse ved påmelding, og denne danner grunnlag for tildeling av veiledere og den obligatoriske to-timers workshopen i faggruppene ved starten av skrivesemesteret.

For våren 2014 ble de fagansvarlige sterkere involvert i arbeidet med å tildele veiledere. Fra og med høstsemesteret ble den nye ordningen implementert for fullt. For studentene som startet på masteroppgaven i august 2014, ble det holdt et generelt orienteringsmøte og fagmøter i forkant av påmeldingsfristen. På det generelle orienteringsmøtet presenterte de kursansvarlige den nye emnebanken for masteroppgave som er utviklet i Edublogs. Etter påmelding tildelte de fagansvarlige interne veiledere eller foreslo aktuelle eksterne veiledere med bakgrunn i studentenes prosjektskisser. Alle påmeldte studenter hadde fått veileder innen semesterregistreringsfristen 1. september. Det ble holdt workshop i 12 av 14 faggrupper i høstsemesteret. For to av faggruppene ble det ikke nødvendig å holde workshop fordi det ikke var noen påmeldte studenter.

Ut fra de erfaringene man gjorde seg ble det ved slutten av høstsemesteret gjort endringer i opplegget for masteroppgave. SU vedtok i november workshop-notat som nytt arbeidskrav. Studentene skal skrive eget workshop-notat samt lese medstudenters notater som forberedelse til obligatorisk workshop i faggruppene. Fakultetsstyret vedtok i desember endring i rammene for workshop i faggruppene fra maksimum 15 deltakere til 10 . Endringene som ble vedtatt i november og desember 2014 gjelder fra og med vårsemesteret 2015.

Vårt fakultet har samarbeidet med UiT og UiO om en felles utforming av læringsmål, retningslinjer til veileder, retningslinjer til sensor og karakterbeskrivelser for masteroppgaver. Notatet ble diskutert på nasjonalt fakultetsmøte i oktober og det er dialog mellom fakultetene om videre oppfølging.

3.4 LÆRINGSMILJØ

Fra årsplanen:
For å styrke og utvikle støtteapparatet til studentene ytterligere, tar studieseksjonen sikte på å lage et internt opplæringstilbud til studieveilederne ved fakultetet i løpet av året.

Rapport:
Arbeid med internt opplæringsprogram for studieveilederne ved fakultetet er påbegynt og studieveilederne hadde første samling i juni.

Opplæringsprogrammet legges opp som et internt forum for og med studieveilederne, der studieveilederne tar opp aktuelle problemstillinger og drøfter case. På første samling i juni ble blant annet sikkerhetsrutiner for veiledere gjennomgått.

Grunnet sykdom i seksjonen ble det ikke gjennomført flere samlinger for studieveilederne høsten 2014. Arbeidet med opplæringsprogrammet er nå tatt opp igjen, og foreløpig er én samling fastsatt våren 2015. Intensjonen er å gjennomføre to samlinger pr. semester.

Fra årsplanen:
Hva gjelder det fysiske læringsmiljøet, skal store deler av Dragefjellet skole oppgraderes i perioden høst 2014 til vår 2015. Vi ser frem til lokaler med balansert ventilasjon og rehabiliterte fasiliteter til erstatning for dagens godt brukte lesesaler, fellesarealer og kontorer.

Rapport: Rehabilitering av Dragefjellet skole startet like etter semesterslutt i juni. Fremdriftsplanen for arbeidet har blitt overholdt gjennom hele høsten, og planlagt overlevering er i begynnelsen av april. Det ser ut til at kompensasjonslokalene til studentene fungerer og benyttes.

3.5 EKSTERNE SENSORER

Fra årsplanen:
Gitt fakultetets begrensede undervisningsressurser, prioriterer vi interne lærere til undervisning. Fakultetet benytter derfor i stor grad eksterne sensorer og veiledere. Sensorer i vårt sensorkorps er vurdert og godkjent av dekan etter fakultetets retningslinjer. Vi rekrutterer også aktivt blant tidligere arbeidsgruppeledere.

For å bidra til våre eksterne sensorer og veilederes kompetanse ønsker vi å gi dem en tettere oppfølging med informasjon og mer aktiv deltakelse i fakultetets aktiviteter.

Rapport:
Det er visedekan for undervisning som står for den fortløpende vurderingen og oppnevningen av nye sensorer. Som følge av fravær i studieseksjonen i 2014 har arbeidet med å utvikle rutiner for tettere oppfølging av eksisterende sensorer blitt nedprioritert. Det er tidligere gjennomført en større utredning om kvalitetssikring og oppfølging av sensorer som vil bli behandlet i formelle organ i 2015. Ett av tiltakene er opprettelse av et nyhetsbrev som sendes til eksterne sensorer og veiledere (i tillegg til fakultetets andre eksterne kontakter). Arbeidet med å etablere slikt nyhetsbrev ble påbegynt høsten 2014, og er foreløpig på planleggingsstadiet. En tar sikte på å sende ut første utgave av nyhetsbrevet i løpet av mai måned, og deretter hvert halvår.

4. INTERNASJONALISERING

Fra årsplanen:
Handlingsplanen for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet gjaldt ut 2013. Fakultetet skal våren 2014 utarbeide ny handlingsplan for internasjonal virksomhet for resten av strategiperioden. Blant prosjekter som skal følges opp kan vi nevne:

- *konsolidering og videreutvikling av samarbeid med Kina, blant annet:*
    - *phd-seminar på Nordic Centre ved Fudan University i Shanghai*
    - *workshop/seminar med norske og kinesiske forskere på Renmin University Beijing*
- *konsolidering og videreutvikling av samarbeid med Russland, herunder:*
    - *miljørettsseminar i Russland med norsk og russisk deltakelse høsten 2014*

- *utlysning av studentstipend til russiske studenter for studier ved fakultetet høsten 2014*
- *delegasjonsreise til Canada høsten 2014*
- *deltagelse på NAFSA konferanse i San Diego, USA i mai 2014*
- *ytterligere fremstøt mot USA*
- *vurdere flere utvekslingsmuligheter i Asia/Østen*
- *besøk til Penn State Law*

Internasjonaliseringsarbeidet ved fakultetet vil dermed også i 2014 særlig ha særlig søkelys på Kina, Russland og Nord-Amerika. I tillegg vil det selvsagt også bli lagt vekt på å opprettholde det gode samarbeidet med våre mange europeiske partnere.

Rapport:
Våren 2014 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som utarbeidet forslag til Handlingsplanen for internasjonal virksomhet ved Det juridiske fakultet for perioden 2014-2015. Ny handlingsplan ble vedtatt av fakultetsstyret i juni. I den nye handlingsplanen er det fortsatt utvikling av samarbeid med særlig Kina, Russland og Nord-Amerika som er fokus, i tillegg til å sondere mulighetene for å utvikle samarbeid andre steder i Asia.

4.1 NORD-AMERIKA

- En delegasjon fra fakultetet deltok på NAFSA-konferansen (Association of International Educators) i San Diego i mai 2014. Dekan Asbjørn Strandbakken holdt innlegget «Perspectives on Legal Education from Europe» på konferansen. Delegasjonen hadde møter eller samtaler med representanter for Penn State University og University of Minnesota som er eksisterende partnere, og det ble opprettet kontakt eller avholdt møter om mulig fremtidig samarbeid med American University Washington College of Law, St Louis University, University of San Diego, og Charlotte Law School. En utvekslingsavtale med American University Washington College of Law ble signert i løpet av høstsemesteret 2014.
- Fordi fakultetet har inngått flere samarbeidsavtaler i USA i løpet av de siste årene finnes det nå et godt utvekslingstilbud for jusstudenter som ønsker seg til USA. Som følge av dette vil fakultetet fra studieåret 2015/2016 ikke lenger godkjenne studier ved American University Washington Semester Program som del av mastergraden i rettsvitenskap.[10]
- I november fikk fakultetet innvilget søknad om NOK 200 000 til et samarbeidsprosjekt sammen med Penn State University i USA og Bergen Teknologioverføring AS fra Partnerskapsprogrammet for Nord-Amerika som administreres av Senter for internasjonalisering av utdanning (SIU).[11] Prosjektet inneholder både felles workshop med opphavsrettsforskere fra fakultetet og Penn State, kombinert med læring om Penn States arbeid med digitale læringsstøttesystemer, og stipend til amerikanske studenter for studier og internship på BTO – et pilotprosjekt for å øke amerikanske studenters interesse for utveksling til Bergen.
- I slutten av oktober dro en delegasjon fra fakultetet til Canada for å delta på Transatlantic Science Week i tillegg til å besøke eksisterende samarbeidspartner Western Law ved University of Western Ontario, og potensielle nye samarbeidspartnere University og Toronto Faculty of Law og Schulich School of Law ved Dalhousie University. Besøket hos University of Toronto var positivt, og dialog om mulig fremtidig samarbeidsavtale er innledet. Besøket til Dalhousie University var også vellykket, og en studentutvekslingsavtale med School of Law er i ferd med å bli signert. Besøket hos Western Law ga mulighet til å bli bedre kjent med dette partneruniversitetet som ingen fra fakultetet har besøkt tidligere, og til å presentere vårt tilbud til deres studenter. Det ble også avholdt møte med aktuelle forskere om mulig fremtidig forskningssamarbeid.

[10] Orienteringssak om praksisendring Washington Semester Program, se SU-sak 64/14-5 fra 14.oktober 2014: http://www.uib.no/jur/50274/innkallinger-og-protokoller-2014
[11] http://www.siu.no/Hoeyere-utdanning/Nord-Amerika-og-nordomraadene/Partnerskapsprogram-for-Nord-Amerika

4.2 RUSSLAND

- Våren 2014 ble det lyst ut fire studentstipend for russiske studenter fra to av fakultetets russiske partneruniversitet i Moskva og Kaliningrad, med interesse for energi- og miljørett. Tre russiske studenter studerte i Bergen høsten 2014, mens det fjerde stipendet ble lyst ut på nytt for våren 2015. Stipendene er finansiert av midler tildelt gjennom Samarbeidsprogrammet med Russland som administreres av SIU[12]. I dette prosjektet er det også tildelt midler til en forskerworkshop «Current issues of Energy Law» som er planlagt til mars 2015.
- I november fikk fakultetet innvilget prosjektsøknad på NOK 300 000 til videre samarbeid med Russland fra SIU. Prosjektet er en videreføring av det påbegynte samarbeidet innenfor energi- og miljørett, og vil finansiere 4 studentstipend og nok en forskerworkshop.

4.3 KINA

- I juni arrangerte fakultetet for andre gang ph.d.-seminaret «Chinese Legal Culture» på Nordic Centre ved Fudan University. Seminaret ble delvis finansiert av SPIRE-midler bevilget fra UiB sentralt. I tillegg ble det holdt rundebordskonferanse på Renmin University i Beijing, med ph.d.-deltakere både fra Renmin og Bergen.
- Som følge av workshopen som ble holdt med forskere på Renmin University i Beijing i juni 2013, er flere av våre vitenskapelige ansatte siden blitt invitert til, og har deltatt på, relevante konferanser i Kina.
- Førsteamanuensis Bjørnar Borvik ble i desember 2013 forespurt om å bidra i undervisningen om internasjonale menneskerettigheter ved Renmin University. Borvik har det faglige hovedansvaret for et valgemne om europeiske menneskerettigheter. Kurset gjennomføres i april og mai 2015. Reise- og oppholdsutgifter dekkes av Renmin University.
- På bakgrunn av kontakt som ble opprettet under deltakelse på konferanse i Kina i september 2013, fikk fakultetet besøk av en representant fra Shandong University Law School i juni 2014. Memorandum of Understanding ble signert i november. Førsteamanuensis Bjørnar Borvik og professor Jon Petter Rui er nå tilknyttet universitetet som Visiting Professors, og har det faglige ansvaret for et valgemne i europeiske menneskerettigheter. Kurset gjennomføres i oktober 2015, og det skal til sammen holdes 36 timer med forelesninger. Reise- og oppholdsutgifter dekkes av Shandong University.
- Det arbeides med å opprette et spesialemne i kinesisk rett (utvalgte emner) ved fakultetet i Bergen. Det er meningen at undervisningen på dette kurset skal gis av vitenskapelig ansatte ved Renmin University School of Law og Shandong University School of Law.
- Peking University Law School kontaktet fakultetet våren 2014 med forespørsel om samarbeid. På bakgrunn av denne henvendelsen har det blitt signert en Memorandum of Understanding og en ny studentutvekslingsavtale.

4.4 ANDRE STEDER I ASIA

- Fakultetet har ved to anledninger våren 2014 hatt besøk av representanter fra juridiske fakultet i Japan med interesse for samarbeid. Det pågår dialog om mulige fremtidige avtaler om studentutveksling og annet samarbeid.
- Fakultetet fikk i november innvilget NOK 600 000 til å opprette samarbeid med National Law University Dehli fra Samarbeidsprogrammet med India som administreres av SIU.[13] Prosjektet fokuserer på studentutveksling og etablering av forskerkontakt både på ph.d.-nivå og seniornivå gjennom tre felles workshoper med deltagere både fra India og Norge. En delegasjon fra fakultetet vil reise til Delhi for et oppstartsmøte for prosjektet siste uken av mars 2015. Målet med besøket er å bli kjent med partnerinstitusjonene, snakke om detaljene i prosjektet og diskutere utkast til studentutvekslingsavtale.

---

[12] http://www.siu.no/Hoeyere-utdanning/BRIKS-og-Eurasia/Samarbeidsprogrammet-med-Russland-2011-2016
[13] http://www.siu.no/Hoeyere-utdanning/BRIKS-og-Eurasia/Samarbeid-med-India

I tillegg til arbeidet som er gjort innenfor de spesifikke geografiske fokusområdene i handlingsplanen, ble det i løpet av 2014 også inngått syv nye samarbeidsavtaler innenfor Erasmus-programmet i Europa. I januar 2014 ble Erasmus+, EUs nye program for utdanning, ungdom og idrett lansert.[14] Som følge av dette har det høsten 2014 pågått arbeid med fornying av alle fakultetets Erasmus-avtaler for hele programperioden som strekker seg fra 2014-2020. Pr 12.1. er det 14 avtaler som fortsatt ikke er fornyet. Fakultetet har purret de avtalepartnerne det gjelder. Høsten 2014 ble det gjennomført et stort arbeid ved hele UiB for å bedre informasjonen om eksisterende utvekslingsavtaler. Arbeidet er nå ferdigstilt og nye nettsider om utvekslingsavtaler ble lansert like før jul, i god tid før søknadsfristen for utveksling som er 1.2.2015. De nye avtalenettsidene utgjør en betydelig kvalitetsheving og forbedring av informasjonen om utvekslingsmuligheter.

5. UTVIKLING SOM HAR SKJEDD I 2014 UTOVER TILTAKENE NEDFELT I ÅRSPLANEN

5.1 MIDLERTIDIG TOÅRIG MASTERPROGRAM OPPRETTET

I sitt møte 19.6. opprettet Universitetsstyret et toårig masterprogram i rettsvitenskap, etter at forslaget om oppretting av masterprogram først hadde vært behandlet på sirkulasjon i SU og av Fakultetsstyret 11.6.

Masterprogrammet er opprettet for at bachelorkandidater fra Høgskolen på Lillehammer, Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder skal kunne søke lokalt opptak direkte til fjerde studieår hos oss, istedenfor å søke gjennom Samordna opptak. Dette har lenge vært et ønske fra de tre nevnte institusjonene, og den samme målsetningen har kommet til uttrykk i politiske prosesser.[15]

Som følge av en uttalelse fra Statsråden i Stortingets spørretime søkte fakultetet Kunnskapsdepartementet om finansiering av 30 studieplasser i et toårig løp som en overgangsordning fram til en eventuell ordinær 3+2-modell er i drift. Programmet som ble opprettet på rekordtid[16], er i innhold og struktur identisk med fjerde og femte studieår i det femårige integrerte masterstudiet i rettsvitenskap, så langt dette passer, og driftes i full integrasjon med eksisterende program.

For drift utover det første kullet forutsettes det at studieplassene fullfinansieres. Det er ikke gitt tilsagn om slik finansiering i statsbudsjettet for 2015, og fakultetet avventer revidert nasjonalbudsjett før det tas stilling til om det vil bli gjort opptak til det toårige masterprogrammet høsten 2015.

I denne sammenhengen ble vi konfrontert med behov for kompetanse på opptak. Selv om vi har drevet med opptak til spesialemner, har vi aldri hatt særlig oppmerksomhet rettet mot dette. Det viste seg at vi har vært svært heldig med rekrutteringen i nær fortid, og to av våre ansatte hadde nettopp denne nøkkelkompetansen. De gjorde en stor innsats i opptaket H14, og har senere bidratt til betydelig utvikling på opptakssiden hos oss. Dette innebærer utvilsomt et stort og merkbart, positivt bidrag til studieseksjonens kvalitet.

---

[14] Erasmus+ erstatter Erasmus Lifelong Learning Program som gikk fra 2007-2013. Mer om innholdet i Erasmus+: http://www.siu.no/Politikk-og-analyse/Noreg-og-Europa/EU-og-utdanning/(view)/10588

[15] Det vises konkret til Stortingets spørretime onsdag 2. april 2014, der statsråden svarte på spørsmål fra representanten Norunn Tveiten Benestad om mulighetene for en overgang til masterstudier for kandidater med bachelorutdanning i jus. I oppfølgingen ble også behovet for en overgangsordning trukket fram, i påvente av eventuell iverksettelse av ny studiemodell for masterstudiet i rettsvitenskap ved ett eller flere juridiske fakultet. Statsråden uttalte der at han "vil være positiv til å se på eventuelle forslag til overgangsordninger som institusjonene legger frem etter å ha hatt dialog seg imellom". I dialogen i spørretimen kommer problemstillingene godt til uttrykk. https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Publikasjoner/Referater/Stortinget/2013-2014/140402/ordinarsporretime/12/

[16] Ut fra ordinær tidsplan for opprettelse av nye studieprogram skulle planene om opprettelse av dette programmet vært meldt inn i utdanningsmeldingen som ble levert våren 2013.

5.2 NYTT STUDIEPROGRAM OPPRETTET (POSTSTUDIERETT)

Praksisen med at studenter har kunnet få utvidet masterstudierett og reservasjon mot utstedelse av vitnemål etter oppnådd grad ble avviklet i mai 2014 og erstattet av en poststudierett[17]. Årsakene til avviklingen var flere:

- *For studenter*
    - en egen poststudierett er mer hensiktsmessig for studentene, både teknisk og praktisk
    - studentene kan nå få utstedt vitnemål uten at dette avslutter studieretten. Dette var ikke en mulighet tidligere
    - søknadsperioden blir utvidet, og studentene får raskere tilbakemelding fra fakultetet
- *For administrasjonen*
    - poststudieretten er enklere å administrere og kvalitetssikre enn den foregående ordningen, og i kjølvannet av dette: mindre arbeidskrevende
    - de ferdige juristene blir adskilt fra de som rent faktisk er masterstudenter, og det blir enklere å få generert korrekte studentdata[18]
    - det er langt enklere å finne og registrere ferdige kandidater, og er slik et nyttig redskap i prosessen med å utstede vitnemål

Med en poststudierett kan studentene kan ta spesialemner, fjerdeårsemner og etikk-kurs[19]. Poststudieretten gis kun én gang (og utelukkende fra og med semesteret etter at grad er oppnådd). Den er på to semestre og termineres uten varsel etter dette. For mer informasjon, se fakultetets side om poststudierett.

5.3 LOKALE OPPTAK TIL SPESIALEMNER

Studieseksjonen har i løpet av året sett nærmere på retningslinjer og praksis for lokalt opptak til spesialemner og satt i gang et arbeid med å oppdatere rutiner for behandling av søknader om opptak (ref. siste del av avsnitt 5.1). Nye saksbehandlingsrutiner er på plass, noe som har gjort at opptakene nå gjennomføres på en mer effektiv måte.

Seksjonen har også gjennomgått kravene som stilles til dokumentasjonen søker sender inn i forbindelse med søknad om opptak, da særlig med fokus på søkere med utdanning fra land utenfor Norden. Dokumentasjonskravene kan bli skjerpet inn for å sørge for en bedre behandling av disse søkerne, særlig med tanke på å kunne vurdere utdanningsbakgrunnen opp mot de gjeldene forkunnskapskravene til emnene søker ønsker opptak til. Dette arbeidet er godt i gang i seksjonen, men er ikke ferdigstilt. Seksjonen vil fortsette dette arbeidet i tiden framover, og sak vil bli fremlagt for SU når alle sider ved mulige nye dokumentasjonskrav er utredet.

---

[17] Etter vedtak i Studieutvalget 1.4.14 (sak 29/14). Poststudieretten sorterer under det nye studieprogrammet POSTMAJUR.
[18] Bl.a. viktig i rapporteringen til Kunnskapsdepartementet (Database for statistikk om høgre utdanning) og UiB sentralt
[19] Med forbehold om at de ikke avskjæres av gjentakskvote, tregangersregel eller andre begrensinger, og at det er ledig plass på emnene.